

לכבוד  
הועדה המיוחדת לתיקון החוק להסדר ההימורים בספורט בראשות ח"כ רחל עזריה  
מנהלת הוועדה המיוחדת, גבי אריאלה מלכה arielam@KNESSET.GOV.IL  
היועצת המשפטית של הוועדה – עו"ד ורד קירו - [hok\\_vered@KNESSET.GOV.IL](mailto:hok_vered@KNESSET.GOV.IL)

ג.ג.

## **נייר עמדה לה"ח ההסדרים לתיקון החוק להסדר ההימורים בספורט - העברת תפקיד הקצאת כספי תמיכה בספורט מהמועצה למדינה**

הצלחה - התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת (ע"ר) (להלן: "הצלחה"), מתכבדת להציג נייר עמדה זה מטעמה, בעניין התיקון המוצע לחוק להסדר ההימורים בספורט, התשכ"ז – 1967 (בעמ' 608 ואילך לה"ח 1196 מיום 11.2.18, להלן: "הצעת חוק ההסדרים").

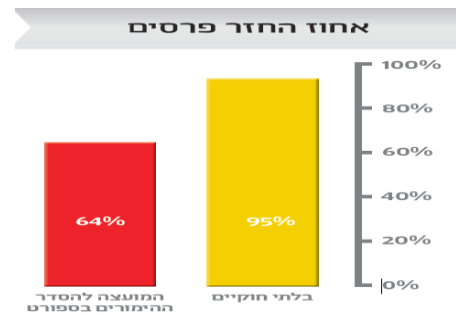
הנחת המוצא הגלומה בנייר עמדה זה הינה כי מתקיימות ואף יתקיימו בעתיד הגרלות על הימורי ספורט באמצעות מונופולין מטעם המדינה. עם זאת, אין בעמדה זו כדי לקבוע כי קיומן של הגרלות לכשעצמן הוא עניין חיובי או רצוי.

מסמך תמציתי זה נערך ונכתב על ידי עו"ד אלעד מן, מטעמה של "הצלחה". לצורך גילוי נאות יצוין כי נייר עמדה קודם בעניין זה שהוכן על ידי הצלחה והוגש למשרד האוצר, נערך על ידי הח"מ ועו"ד ברעם, המייצג בתביעה ייצוגית נגד המועצה להסדר הימורים בספורט שעניינה טענות לניצול מעמד מונופוליסטי לרעה בניגוד לסעיף 29א לחוק ההגבלים העסקיים (ת.צ. 41565-11-16 קליביצקי נ' המועצה), התלויה ועומדת בבית המשפט המחוזי מרכז. בנייר העמדה שהוגש לאוצר, כמו גם בתביעה הייצוגית האמורה, נדונים נושאים דומים וחופפים לאלה המועלים בנייר עמדה זה.

### **להלן תפורט תמצית עמדתה של "הצלחה":**

1. בכל הנוגע להצעת החוק יאמר כבר בתחילה כי עמדת הצלחה הינה, שהתמיכה הכספית במפעלות ספורט צריכה אמנם להגיע מתקציב המדינה, ובמובן זה ההצעה הנכללת בחוק ההסדרים היא רצויה. עם זאת, התיקון המוצע בהצעת חוק ההסדרים הינו הכרחי אך לא מספיק. נדרש נדבך משלים הכולל את הגדלת יחסי הזכיה ומיסוי זכיות.
2. מקורות תקציביים בכלל, ומקור להקצאת כספי תמיכה בספורט בפרט, ראוי שיהיו ממסים חוקיים ולא באמצעות מנגנון המאפשר ניצול לרעה של מעמד מונופוליסטי מצד הגוף המפעיל את מערך ההימורים, באופן הכרוך בפגיעה במהמר הישראלי.

3. הימורי ספורט הם "מוצר" שיש לו "מחיר". המחיר הוא יחס הזכיה.<sup>1</sup> להימורי ספורט קיים שוק בינלאומי וניתן להשוות בנקל את יחסי הזכיה כמעט על כל אירוע ספורט המתקיים בעולם.
4. המועצה היא מונופולין על הימורי ספורט. בישראל, רק למועצה מותר להציע הימורי ספורט. מי שמהמר אצל מפעילי הימורים זרים מבצע עבירה פלילית.<sup>2</sup> מצב בו המועצה היא מונופולין והימורים אצל מתחריה הם בגדר עבירה פלילית, מחייב להחיל עליה במשנה תוקף את החובות המוטלות על בעל מונופולין.
5. חובה עיקרית המוטלת על בעל מונופולין היא לקבוע מחירים הוגנים. ה"מחיר" של הימור הינו יחס הזכיה. יישום למקרה שלנו משמעו, כי חובת המועצה כבעל מונופולין היא לקבוע מחירים הוגנים, כלומר יחסי זכיה הוגנים. דא עקא, יחסי הזכיה שהמועצה קובעת הם נחותים משמעותית מיחסי הזכיה שקובעים מפעילי הימורי ספורט זרים על אותם אירועי ספורט בדיוק. השוואת יחסי זכיה, או כל מתודולוגיה מוכרת אחרת המשמשת לבחינת הוגנות של יחסי זכיה מעלה, כי יחסי הזכיה שהמועצה קובעת הם בלתי הוגנים באופן מובהק ודוקר את העין.
6. בעוד מפעילי הימורי ספורט זרים מותירים אצלם רק כ-5% מההכנסות, ומעבירים לזוכים פרסים בשיעור של כ-95% מההכנסות, המועצה עצמה אישרה ששיעור החזר הפרסים מתוך מחזור הכנסותיה שלה הינו 64% (השוואה שלהלן הינה מתוך מצגת של המועצה):<sup>3</sup>



7. באופן שיטתי, עקבי ורצוף על פני זמן ולאורך שנים, קיים פער עצום ביחסי הזכיה לרעת המהמר הישראלי. בהימור על מספר משחקים, יחס הזכיה הכולל מורכב ממכפלת יחסי הזכיה. במקרה כזה, זכיה אצל מפעילי הימורי ספורט זרים עשויה להניב פרסים הגבוהים במאות אחוזים מהפרסים שמחזירה המועצה. אלו פערים הדוקרים את העין לרעת המועצה. פערים אלה דוחפים חלק ניכר מהציבור הישראלי להיות עברייני בעל כורחו, ולהמר אצל מפעילי הימורי ספורט זרים. המועצה עצמה מעריכה כי מחזור הימורי הספורט הבלתי חוקי בישראל, גדול מהמחזור החוקי.
8. קביעת יחסי זכיה בלתי הוגנים מהווה פגיעה משמעותית בלקוחות המועצה, המביאה לפגיעה כלכלית בהם לא רק בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים, אלא גם בניגוד לסעיף 18 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג – 1973; סעיף 3 לחוק

<sup>1</sup> יחס זכיה הוא שבר שבמונה שלו סכום הזכיה ובמכנה סכום ההימור. לדוגמא, יחס זכיה של 1.8 משמעו ששקל אחד של הימור נכון יביא לזכיה של שקל ושמונים אגורות. אם למשל, מפעיל הימורים זר קובע יחס זכיה 3 על אותו ניחוש בדיוק (שלושה שקלים זכיה על כל שקל של השקעה), הרי שהיחס האטרקטיבי יותר ניתן על ידי המפעיל הזר, ומכאן נגזר שמחיר ההימור באמצעות המפעיל הזר אטרקטיבי יותר.  
<sup>2</sup> ס' 225, 226 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977.  
<sup>3</sup> ר' עמ' 13 למצגת שהמועצה הגישה לוועדת הרפורמות שדנה בתיקון 10 לחוק להסדר הימורים בספורט,

הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981; ואף סעיף 431 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 (ראו לעניין זה ת.צ. 41838-09-14 ויינשטיין נ' מפעלי ים המלח, ס' 10 (29.1.17)).

9. מונופולין על הימורים שקובע יחסי זכיה נחותים ובלתי הוגנים בעליל, פוגע לא רק בחופש העיסוק של מתחריו ובעקיפין של הציבור כולו,<sup>4</sup> אלא גם ובעיקר בכספם קניינם של ציבור לקוחותיו. יחסי זכיה נחותים ובלתי הוגנים פוגעים בקניין של כל אחד ואחד מחברי הקבוצה, אף לפי הגדרה צרה ביותר של זכות הקניין (ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט(4) 221, 431 (1995)); רע"א 7112/93 צודלר נ' יוסף, פ"ד מח(5) 550, 562 (1994).

10. כדי לתקן עיוות זה, לא די בהסדר לפיו התמיכה לספורט תגיע מתקציב המדינה. יש לקבוע הסדר לפיו המועצה תקבע יחסי זכיה הוגנים, הזכיות ימוסו, וכספי המסים הללו הם שיועברו לתמיכה בספורט, בין בהוראה ייעודית ובין בדרך אחרת.

11. תחת כל שיעור מס המוטל על זכיות (אשר גם אותו ניתן לקבע ולשנות בחקיקה), שיפור יחסי הזכיה יביא לשיפור חברתי ניכר ולהגדלת התקציב המועבר לספורט בפרט. יעילות גביית מסים גדולה בהרבה מעלויות התפעול והמנגנון המנופח המופעל על ידי המועצה. במצב הנוכחי, המועצה "מבזבזת" על עצמה כ-20% מהכנסותיה, מעבירה לתקצוב הספורט כ-20% מהכנסותיה, ומחזירה רק כ-60% מהכנסותיה כפרסים. לעומת המועצה, רשות המסים גובה כ-100% על כל שקל עלות של "המנגנון". עמד על כך גם פרופ' מומי דהן:

הימורים הם גם דרך בלתייעילה לגבות מסים מהציבור. רווחי ההימורים הם ההפרש בין הפסדי המהמרים, שאותם ניתן לראות כמס לכל דבר ועניין, לבין הוצאות התפעול של מפעל הפיס והטוטו, שאותן יש לראות כעלויות הגבייה של מס זה.... גבייה של 100 שקל עלתה למפעל הפיס 60 שקל. אלה עלויות גבייה יוצאות דופן. לשם השוואה, העלות הכרוכה בגביית 100 שקל במסים רגילים (שכרם של עובדי רשות המסים) היא פחות משקל אחד.

מומי דהן, ההימורים של העניים מממנים את העשירים, דה מרקר (6.11.16).<sup>5</sup>

12. הצעת הצלחה כוללת יתרון נוסף שמתקבל "אגב אורחא" אך הוא משמעותי ביותר. ככל שיחסי הזכיה שתקבע המועצה יהיו הוגנים יותר, יצטמצם הצורך והרצון להמר באופן לא חוקי באמצעות מפעילי הימורים זרים! במצב הנוכחי, קיים תמריץ למהמרים הישראליים, אותו יוצרת המועצה במו ידיה והחלטותיה, לבצע לכאורה עבירה פלילית בשל רצונם להמר ביחסי זכיה הוגנים אצל מפעילי הימורי ספורט זרים. ככל שהמועצה תקבע יחסי זכיה הוגנים יותר, היא תשיב לחיקה מהמרים רבים ש"נדחפים" על ידה בלית ברירה לאפיקי פעולה בלתי חוקיים, על כל ההשלכות השליליות הכרוכות בכך. השבת חלק ניכר ממחזור ההימורים הלא חוקי אל חיקה של המועצה תביא

<sup>4</sup> ר' למשל:

Moreover, the freedom to provide services is for the benefit of both providers **and recipients of services** (see, to that effect, Joined Cases 286/82 and 26/83 *Luisi and Carbone* [1984] ECR 377, paragraph 16)... Such legislation also imposes **a restriction on the freedom of the residents of the Member State concerned to enjoy, via the internet, services which are offered in other Member States.**

*C-42/07 Liga Portuguesa de Futebol Profissional Bwin International Ltd v Departamento de Jogos da Santa Casa da Misericórdia de Lisboa*, paras 51-53 (Sept. 8, 2009).

<https://www.themarker.com/news/1.3113389><sup>5</sup>

לכך שמחזור ההכנסות הכולל מהימורים יגדל באופן משמעותי ביותר, עד כדי גידול בסכומים של מיליארדי ₪ (כאמור, המועצה עצמה מעריכה את מחזור ההימורים הבלתי חוקיים בישראל על סדר גודל של מיליארדי ₪). במצב זה גם אם ייקבע שיעור מס נמוך יחסית על זכויות, יעמוד סכום הגבייה שיוכל לשמש לתמיכה בספורט על היקפים גדולים משמעותית מהסכום המועבר לספורט כיום.

13. לדוגמה, כיום המועצה מעבירה לתמיכה בספורט כחצי מיליארד ₪ בשנה מתוך מחזור הכנסות של כ-3 מיליארד ₪. אם השוק יגדל לצורך הדוגמה, ולו רק ל-5 מיליארד ₪ בשנה (כי יחסי הזכיה ההוגנים יגדילו את האטרקטיביות של הימורי המועצה על חשבון מפעילי הימורים זרים, וימנעו את הצורך להמר באופן לא חוקי אצל מפעילי הימורי ספורט זרים), אזי אפילו תחת שיעור מס של 15% בלבד, המדינה תגבה מס של כ-750 מיליון ₪, כלומר 250 מיליון ₪ או 50% יותר מהסכום שהמועצה מעבירה כיום לספורט. תחת כל שיעור מס המוטל על זכויות, אך בפרט תחת שיעור המס הנוכחי (סעיף 124ב לפקודת מס הכנסה קובע שיעור מס של 35% על זכויות בהימורים), הגדלה של בסיס המס במיליארדי ₪, תביא להגדלת תקציב המדינה בסכום הגדול בהרבה מהסכום שמשמש היום לתמיכה בספורט

14. לא נוכל להימנע מלציין, כי המצב הנוכחי בו המועצה מנצלת לכאורה לרעה את מעמדה המונופוליסטי לצורך קביעת יחסי זכיה בלתי הוגנים, הינו בלתי חוקי ובלתי חוקתי. המונופולין של המועצה ניתן לה בשל נימוקים הנעוצים בתקנת הציבור. "תקנת הציבור" כוללת את כל הקשור למניעת פגעי הימורים, אך אין לה דבר וחצי דבר עם יחסי זכיה. כך למשל בפ"ד לוטונט, שלל בית המשפט העליון במפורש את הטענה שהמונופולין על הימורים בישראל נועד לקדם מטרות ציבוריות חשובות, טובות ונעלות:

מפעל הפיס טוען כי הוראות אלה נועדו, בין היתר... לתעל את תופעת ההימורים לאפיקים מבוקרים ולתועלת הציבור.... טיעון זה אינו מקובל עליי.

ע"א 610/02 מפעל הפיס נ' לוטונט מועדון חברים בע"מ, פ"ד נז(5) 97, 108 (2003).

15. בית המשפט העליון המשיך והסביר את הצידוקים למונופולין על הימורים. כולם נעוצים אך ורק בתקנת הציבור:

**תכליתם של האיסורים הפליליים הנדונים היא להגן על החברה מפני נזקיה והשלכותיה של תופעת ההגרלות וההימורים.** הנזקים והסכנות הם בעיקר הנטייה להתמכרות למשחקי המזל, על כל השלכותיה השליליות על הפרט והחברה. בהקשר זה נפסק בבג"ץ 131/65 סביצקי נ' שר האוצר [3], מפי השופט כהן:

"כוונת המחוקק, כפי שהיא עולה ברורות מטיב החוק ולשונו, היא להילחם, בדרך הטלת דיני העונשין, בנגע של הגרלות והימורים – הוא הנגע של זכיה בכסף או בשווה-כסף שלא ביגיע כפיים או בתמורה סבירה אחרת, כי אם במזל הגורל... יצר לב האדם רע הוא לנסות מזלו במשחקי גורל; ואין צורך בחוש מסחרי מפותח במיוחד כדי להעריך את סיכויי הריווחיות המרובים אשר הם טמונים בניצולה המסחרי של נטיה טבעית אנושית זאת... [ניצול מסחרי זה, על כל צורותיו השונות, מביא לידי דימורליזציה; אוסיף ואומר מצדי כי המעוות אשר החוק בא לתקנו אינו רק עידוד השאיפה להתעשרות קלה ולא בעמל ובמשפט, כי אם גם – ואולי בעיקר – שימת המכשול בפני עיוור, שבמקום שיוציא אדם את כספו למחיתו למחיתית ביתו, מניחו על קרן הצבי של המזל"י (שם) [3], בעמ' 376).

גם בפרשת רע"פ 9140/99 רומנו נ' מדינת ישראל [4], עמד בית-המשפט הזה בהרחבה על ייעודו של ההסדר בחוק העונשין. וכך כותבת שם חברתי השופטת פרוקצ'יה:

"בחינת עיקרי ההסדר בחוק הנוגע למשחקים אסורים מביאה למסקנה כי הוא נועד בבסיסו לשלול תופעה חברתית שטמונים בה סיכונים לפרט ולחברה כאחד. משחקי המזל במשמעותם המקובלת קשורים בדרך-כלל באפשרות זכיה הכרוכה בקבלת תועלת חומרית של ממש. הציפייה ליתרונות חומריים כאלה או אחרים עלולה להביא לידי נטייה להתמכרות או לעודדה. ההתמכרות היא תופעה

שהחברה מבקשת לשלול על שום סכנותיה הרבות כאשר נלווית אליה ציפייה לקבלת תועלת חומרית. פן אחד של ההתמכרות למשחקי מזל הוא פן ההתעשרות בלא מאמץ ויגיע כפיים. התעשרות הכרוכה כולה במזל היא תופעה חברתית הנחזית כתופעה לא בריאה. היא מעודדת תופעות של פריזיטיות והשתעבדות לדרך חיים שבה הפרט אינו נדרש למצות את יכולתו הפיזית והמנטלית בדרך התורמת לעצמו ולחברה. הפן האחר של ההתמכרות עניינו בסכנות הרוח אסון להפסדים כספיים מפליגים היוצאים מגדר שליטה. מצבים כגון אלה עלולים למוטט את המתמכר ואת בני משפחתו ולהופכם תלויים במקורות הסעד של החברה. הם עלולים לדרדר את המתמכר לפשיעה כדי להקנות את תוצאות הפסדיו. ההתמוטטות הכלכלית של הפרט משתלבת כך גם עם יצירת סיכון לשלום הציבור וביטחוננו וההשלכות הקשות מכל אלה הם בגדר הנצפה. הנורמה החברתית הנוהגת רואה אפוא בעין רעה את משחקי המזל שמשולבות בהם טובות הנאה כספיות או חומריות אחרות, ואלה מוחזקים בעיני החוק כרעה חולה המסבה נזק חברתי וכלכלי קשה לפרט ולחברה.

**טעמים אלה עומדים ביסוד האיסור שבחוק על משחקים אסורים** (שם [4], בעמ' 358-359).  
 באותה הפרשה הוסיף חברי השופט זמיר את הדברים האלה:

"התכלית הברורה של סעיף 224, יחד עם סעיף 225 האוסר ארגון או עריכה של משחקים אסורים וסעיף 228 האוסר החזקה או ניהול של מקום למשחקים אסורים, היא מניעת נזק שעלול להיגרם על-ידי משחקי מזל. פנים שונות לנזק זה. הנזק העיקרי נובע מתוצאות הלוואי של התופעה המוכרת בישראל, כמו במדינות אחרות, של התמכרות למשחקי מזל. ההתמכרות גורמת נזק, בראש ובראשונה, לאדם המתמכר למשחקים אלה ולבני המשפחה של אותו אדם. אך הנזק – חינוכי, חברתי וכלכלי – מתפשט מעבר לכך אל הציבור הרחב. בין היתר, ההתמכרות עלולה לדחוף את המתמכר למשחקים כאלה לפעילות עבריינית לצורך מימון המשחקים. מניעת נזקים אלה ואחרים היא התכלית של הוראות החוק הקובעות כי הארגון או העריכה של משחקים אסורים וכן החזקה או הניהול של מקום למשחקים אסורים הם עבירות פליליות" (שם [4], בעמ' 370-371).  
 נראה כי המניע העיקרי להתנגדותו של מפעל הפיס לפעילותה של חברת לוטונט מצוי באינטרסים כלכליים, ולא בדאגה למניעת התפשטות נגע ההימורים על סכנת ההתמכרות שבו... **אולם עם כל הלגיטימיות של אינטרסים אלה האיסור הפלילי בחוק העונשין לא נועד להגנתם.**

ע"א 610/02 מפעל הפיס נ' לוטונט מועדון חברים בע"מ, פ"ד נז(5) 97, 108-110 (2003).  
 ר' גם ע"א 3559/02 מועדון מנויי טוטו זהב נ' המועצה להסדר ההימורים, ס' 18 (26.9.04).

16. המועצה מתגאה בכך שהיא עומדת באמות המידה של הארגון האירופי להימורים (European Lotteries), אשר לטענתה, גם מפקח על פעילותה. לכן לא למותר לציין, כי גם פסיקת בית המשפט הגבוה לצדק של האיחוד האירופי מתירה מונופולי הימורים רק מטעמים של תקנת הציבור,<sup>6</sup> ולא מתירה מונופולין ל"מטרות ראויות" כמו קידום הספורט:

[I]t cannot in itself be regarded as an objective justification... that lotteries may make a significant contribution to the financing of benevolent or public interest activities such as social works, charitable works, **sport** or culture".

6 ר' למשל C-338/04, C-359/04 and C-360/04 Placanica, para. 58 (March 6, 2007).

"[P]reventing the exploitation of activities in that sector for criminal or fraudulent purposes".

ר' גם C-42/07 Liga Portuguesa de Futebol Profissional Bwin International Ltd v Departamento de Jogos da Santa Casa da Misericórdia de Lisboa, para 72 (Sept. 8, 2009).

"[T]he restriction at issue in the main proceedings may be regarded as justified by the objective of combating fraud and crime."

ר' גם ע. גרוסקופף "פטרנליזם, תקנת הציבור והמונופול הממשלתי בשוק ההימורים" המשפט ז, עמ' 28, (תשס"ב):

"הגבלת חופש הפרט להמר איננה יכולה להתהדר בטיעון שהימור איננו פעולה רצויה מבחינת המהמר עצמו, אלא עליה להיות מבוססת על שיקולי תקנת הציבור".

C-67/98 Verona v Zenatti, para. 14 (Oct 21, 1999)

וכן שם בהמשך :

[E]ven if it is not irrelevant that lotteries and other types of gambling may contribute significantly to the financing of benevolent or public-interest activities, that motive cannot in itself be regarded as an objective justification for restrictions on the freedom to provide services.

C-67/98 Verona v Zenatti, para. 36 (Oct 21, 1999)

ראו גם :

[A]lthough it is a relevant factor that games played for money may contribute significantly to the financing of such activities, such a ground cannot in itself be regarded as an objective justification for restrictions on the freedom to provide services."

C-316/07, C-358/07 to C-360/07, C-409/07 and C-410/07, Stoß, para 104 (Sep. 8, 2010).

17. תקנת הציבור, שהיא הצידוק היחיד למונופולין של המועצה על הימורי ספורט, לא כוללת ומעולם לא התיימרה לכלול יחסי זכיה נחותים ובלתי הוגנים שכלל לא קשורים לתקנת הציבור (אלא לצרכים פיסקלים תקציביים). אין זה ראוי לאפשר למועצה לנצל את המונופולין שניתן לה מטעמים של תקנת הציבור, לצורך הפרת דיני ההגבלים העסקיים החלים על מונופולין ולצורך פגיעה חוקתית במיליוני המהמרים בישראל. על פי כל אמת מידה זהו ניצול רעה הניכר על פניו והעומד בניגוד מוחלט למטרה לשמה ניתן למועצה המונופולין מלכתחילה (תקנת הציבור).

18. לצרכים כלכליים חברתיים כמו קידום הספורט בישראל נועדו מסים, ולא מנגנון שעל פי כל אמת מידה מגלם פגיעה העולה כדי עושק של המהמרים. השאת הכנסות ומשאבים למטרות נעלות ככל שיהיו, באמצעות פגיעה כלכלית ולא חוקית במהמרים, לא משנה את עובדת היותם כספים שהושגו שלא כדין המועצה איננה רובין הוד. אין לאפשר לה לגזול כספים שלא כדין ולו גם למטרות נעלות כמו קידום הספורט בישראל, תוך ניצול מעמדה המונופוליסטי לרעה, ותוך פגיעה בזכויות יסוד במידה העולה על הנדרש. המדינה היא זו שצריכה לתקצב את הספורט, ובהיבט זה הצעת חוק ההסדרים היא נכונה וצודקת. ואולם, התקצוב צריך להיות באמצעות מיסים על יחסי זכיה הוגנים ולא באמצעות עושק המהמר הישראלי

19. לכן, ההסדר המוצע בהצעת חוק ההסדרים הינו הכרחי אך לא מספיק. כדי להפוך את ההסדר המוצע בחוק ההסדרים לשלם וראוי, נדרשים שלושה נדבכים נוספים להשלמתו :

19.1. יש לקבוע בנוסף, כי "יתרת ההכנסות" (כהגדרתה בסעיף 1א לחוק להסדר ההימורים בספורט) תיועד לפרסים לזוכים (דהיינו ביטול סעיפים 8ג(ב) ו-8ג(ג) על תתי סעיפיהם לחוק להסדר ההימורים בספורט והגדרת יתרת ההכנסות כ"תשלומים לזוכים").

19.2. במקביל, יש לקבוע הסדר משלים של מיסוי על זכויות (כלומר מיסוי כל יתרת ההכנסות). הדבר אף יתרום לזיהוי לקוחות המועצה, מניעת הימורי קטינים והימורים אנונימיים, המנוצלים על ידי השוק השחור להלבנת כספים.

19.3. בד בבד, בהתאם לשאיפת מנחסי תיקון 10 לחוק להסדר ההימורים בספורט, יש להקטין משמעותית את תקרת עלויות ה"מנגנון" של המועצה, כלומר להקטין את עלויות המועצה. תכליתו של תיקון 10 הייתה להקטין את עלויותיה המנופחות עד זרא של המועצה, אך למעט בשוליים, תכלית זו נכשלה, נוכח העובדה כי המועצה המשיכה לעסוק לאחר תיקון 10 בכל התחומים בהם עסקה לפניו, ובמיוחד בחלוקת הכספים לספורט. כעת, נוכח נטילת תפקיד חלוקת הכספים לספורט מהמועצה, כל תפקידה של המועצה יתמצה בכך שהיא תהיה מארגן הימורים. במצב שכזה אין שום סיבה שהכנסות המועצה יעלו על 3-4% מהמחזור (במקום כ-20% כיום!).

20. לסיכום, הצעת הצלחה הינה לתקן את העיוות שביחסי הזכיה הבלתי הוגנים שהמועצה קובעת, כך שכ-95% מההכנסות יחולקו כפרסים לזוכים, כמקובל בכל מדינות העולם המתוקן, והמדינה תמסה את הזכויות. קביעת יחסי זכיה הוגנים באופן המבואר תגדיל את השוק במיליארדי ₪ (לא יהיה צורך בהימורים בלתי חוקיים), ולכן תקצוב הספורט באמצעות מיסים על זכויות הוגנות, לא רק שלא יקטין אלא יגדיל - משמעותית - את הסכום הכולל שיועבר לספורט באופן משמעותי לעומת המצב דהיום

21. אין לפרש את עמדת הצלחה כתומכת בהימורים באופן עקרוני. כל שהצלחה טוענת הינו, שתחת הנחת המוצא לפיה מתבצעים בישראל הימורים, עליהם להתבצע באופן הוגן. **אם כבר** (מונופולין) **אז כבר** (יחסי זכיה הוגנים). מונופולין על הימורים, שבחנות תקנת הציבור קובע יחסי זכיה לא הוגנים, כדי להעביר את הכסף שהוא גובה למטרות תקציביות, ולו נעלות וחשובות ביותר, חורג מדלת אמותיו של הסדר ראוי. אם נגזר עלינו לחיות תחת מונופולין, המעט שיש לדרוש הוא שאותו מונופולין יציע ללקוחותיו יחסי זכיה הוגנים. הדרך ההוגנת לקיים הימורים היא כמבואר לעיל, ולא באופן העושה את המהמר הישראלי.

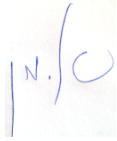
22. לסיים, הצלחה מבקשת להישמע בפני הוועדה. לאורך גלגולי הדיונים והתקופות הארוכות בהן נדון נושא ההימורים בכנסת וועדותיה, נשמעו נציגים רבים של קבוצות אינטרס וגופים הקשורים בהימורים בכלל והימורי ספורט בפרט. חברי הכנסת שמעו את קולם של המועצה, בעלי התחנות, נציגי מפעילי הימורים זרים, מפרסמים, אגודות ספורט, נציגי האוצר וזרועות ממשלה אחרות, נציגי גופי הספורט, מתנגדי ותומכי הימורים למיניהם, אך קולם של מיליוני לקוחות המועצה, קרי הציבור הרחב, לא נשמע עד היום לא בצעקה, לא בקריאה ואפילו לא בלחש.<sup>7</sup> הצלחה מבקשת להציג את עניינה של קבוצה זו בפני הכנסת והוועדה.

23. אשר על כן בהמשך לנייר עמדה זה, מבקשת הצלחה לזמנה לדיונים בנוגע לתיקון החוק להסדר ההימורים בספורט כאמור ברישא לנייר עמדה זה. . ראוי כי הליכי חקיקה שמשפיעים בצורה כה משמעותית על הציבור בישראל, יעשו תוך שמיעת קולו של אותו ציבור, ולא כפי שהתרחש בהליכי חקיקת תיקון 10. בהתאם, נציגי "הצלחה" ישמחו

<sup>7</sup> להרחבה על כשל רגולטורי זה, ר' רשות ההגבלים העסקיים, **מתודולוגיה לבחינת ריכוזיות כלל-משקית – טיוטה לשימוע**, עמ' 5-6 הגבלים עסקיים 501151 (17.1.17).

להופיע בפני כל גורם רלוונטי ולהרחיב אודות העמדות המוצגות לעיל וליתן סקירות משלימות הנוגעות לנושאים המפורטים במסמך זה.

בכבוד רב ובברכה



אלעד מן, עורך דין

העתק: רשות ההגבלים העסקיים